

успішного функціонування кожен підприємець повинен навчитися ефективно управляти витратами [5, с. 118].

Висновки. Посилення уваги до виробничих витрат з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції має значення для суб'єкта господарювання, оскільки від правильної оцінки фактичної собівартості залежить ефективність управління процесом з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції, і як наслідок вплине на фінансовий результат діяльності суб'єкта господарювання. Із появою нових економічних методів і підходів витрати піддаються все більшому управлінському впливу, з'являються можливості знайти більш ефективні шляхи їх оптимізації та зниження.

Література

1. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 194 с.
2. Корінько М.Д., Тітаренко Г.Б. Концептуальні основи управління витратами суб'єктів господарювання в умовах удосконалення ринкових відносин. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 9. С. 126-131.
3. Адвокатова Н.О. Управління витратами та оптимізація їх структури – напрямок щодо удосконалення господарської діяльності підприємства. Економічні інновації. Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2015. – № 60. – Книга I. – С.7-12.
4. Шваб Л. І. Економіка підприємства. К.: Вища освіта, 2011. 459 с.
5. Шумило Ю. О. Уточнення теоретичної сутності категорії витрат в управлінні підприємством. Формування ринкових відносин в Україні. 2010. № 3. С. 117-119.

УДК 338.439.5:[635:631.544.4]

РИНОК ТЕПЛИЧНИХ КУЛЬТУР

О. С. Біліченко, канд. екон. наук, доцент

Т. О. Місаренко, студент

Миколаївський національний аграрний університет

Ринок тепличних овочів є одним із важливих сегментів вітчизняної агропродовольчої системи та потенційно має значні перспективи в частині забезпечення раціональних потреб споживачів і розвитку експортоорієнтованого його напрямку.

Овочівництво закритого ґрунту є одним із важливих та економічно вигідних напрямів сучасного інноваційного розвитку аграрного підприємництва для господарств будь-яких розмірів та організаційно-правових форм його ведення.

Овочівництво має суттєві зовнішньоекономічні перспективи, зокрема тепличне, у разі реалізації стратегії збільшення експорту продукції на світовий агропродовольчий ринок. Попит на овочі зростає в усьому світі.

У вітчизняних реаліях розвитку тепличного овочівництва приділяється ще недостатньо уваги з боку усіх зацікавлених учасників ринку, попри важливе його значення для забезпечення продовольчої і економічної безпеки країни та значний експортний потенціал, а також безперечні наявні переваги і можливості, що відкриваються для багатьох господарств у напрямі ефективної диверсифікації ведення власного агробізнесу.

На сьогоднішній день, за даними Міністерства аграрної політики і продовольства, українська теплична продукція забезпечує всього 20% внутрішнього ринку, а в пік сезону – до 50%, інші овочі постачаються за кордоном. Виробництвом в закритому ґрунті у нас займаються невеликі господарства, найбільше з яких володіє однією сотою площ всіх теплиць України. У теплицях України традиційно вирощуються огірки і помідори, які становлять 50% і 44% ринку відповідно. Менша увага приділяється салатам, різній зелені та іншим культурам (6% ринку).

Ефективність тепличного агробізнесу може бути оцінена в порівняльному аналізі врожайності вирощування овочів закритого і відкритого ґрунту. Різниця середньої урожайності вирощування овочів закритого і відкритого ґрунту в різні роки становила від 4 до 8 разів.

Завдяки високій кратності урожайності вирощування овочів тепличних порівняно з овочами відкритого ґрунту ефективність їх вирощування є доволі високою. На основі економічної оцінки й експертного аналізу можна також стверджувати, що овочівництво закритого ґрунту є досить прибутковим напрямом агробізнесу, оскільки забезпечує за умов дотримання технології інтенсивного вирощування і сприятливої ринкової кон'юнктури максимальний дохід на 1 га від 1 млн грн та вище.

Інвестиції у тепличний бізнес із вирощування овочів є економічно вигідною справою та виправдовують значні початкові витрати. Завдяки високій урожайності тепличних овочів і ринковому попиту на вказану продовольчу продукцію та високих реалізаційних цінах, зумовлених сезонним характером їх виробництва, інвестиції окупляться у середньостроковій перспективі.

Оцінка імпорту овочів тепличних є певною мірою умовною, оскільки митна статистика окремо не виділяє вказану товарну позицію. Це питання було розглянуто експертним шляхом. Для аналізу взяли два найбільш поширених види тепличних овочів — помідори та огірки і корнішони.

За даними аналізу інформації митної статистики України, в 2018 р. імпорт помідорів становив близько 49,8 тис. т. Основним і

традиційним постачальником помідорів на український продовольчий ринок вже не один рік є Туреччина.

Помідори, які надходять із Туреччини, як правило, вирощені в теплицях із дотриманням відповідних чинних у цій країні стандартів якості та безпечності аграрної продукції. Решта імпорту помідорів надходить з Іспанії, Нідерландів та інших країн світу, де також дотримуються відповідних стандартів якості та безпечності продовольчої продукції.

З експертної точки зору можна стверджувати, що нині цілком можливо завдяки підвищенню середньої урожайності вирощування та запровадженню інноваційних технологій замінити вказаний імпорт овочів за рахунок власного його виробництва.

Таким чином, вітчизняний ринок тепличних овочів є одним із важливих сегментів агропродовольчої системи та відіграє стратегічне значення у частині забезпечення продовольчої безпеки країни і диверсифікованого розвитку експортоорієнтованого напрямку агробізнесу. Завдяки розвитку технологій, поліпшуються показники рентабельності теплиць. Внутрішнє споживання тепличної продукції буде стимулюватися підвищенням купівельної спроможності населення, а експорт - завдяки розширенню старих і знаходженню нових каналів збуту.

Література

1. Споживання українських тепличних культур в наступні п'ять років в 3-5 рази – прогноз. АгроЮг, 2018. URL: <http://agro-yug.com.ua/archives/6185> (дата звернення : 06.03.2020)

2. Ринок тепличних овочів. Кернасюк Ю., 2019. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/13190-rynok-teplychnykh-ovochiv.html> (дата звернення: 06.03.2020)

Тепленькі місця: аналіз ринку тепличних культур в Україні. Pro-Consulting, 2019. URL : <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/teplye-mestechka-analiz-rynka-teplichnyh-kultur-v-ukraine>

УДК 338.43:[664.164:635.615]

ХЕРСОНСЬКИЙ БЕКМЕС - НОВИЙ ТРЕНД ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

В. О. Бойко, канд. екон. наук, доцент

Д. С. Кривенко, студент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрно-економічний університет»

Баштанництво - важлива галузь виробництва сільськогосподарської продукції, яка користується значним попитом у